

WOJEWODA ŁÓDZKI

ZK-I.431.16.2025

Łódź, 16 lipca 2025 r.

Pan

Jacek Hofman

Komendant Straży Miejskiej

w Piotrkowie Trybunalskim

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1763) oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2009 Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.), realizując założenia planu kontroli zatwierdzonego przez Wojewodę Łódzkiego, zespół kontrolny złożony z funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi w składzie:

- podkom. Dominik Wyskwar - ekspert z Wydziału Prewencji KWP w Łodzi,
- asp. Magdalena Saktura – p.o. specjalista z Wydziału Prewencji KWP w Łodzi,

legitymując się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego przeprowadził kontrolę okresową Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim.

Ze strony Wojewody Łódzkiego w kontroli uczestniczyły p. Izabela Sabiniewicz – główny specjalista oraz p. Agnieszka Milczarek – młodszy specjalista w Oddziale Zarządzania Kryzysowego Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Kontrola działalności jednostki obejmowała okres działania jednostki od 1 grudnia 2024 r. do 20 maja 2025 r.

Zbadaniu i ocenie podlegały następujące zagadnienia:

1. Ewidencje, o których mowa w art. 9a ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.
2. Użycie środków przymusu bezpośredniego.
3. Wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych:
 - a. prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia;

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- b. ujęcie osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia, a także mienia i niezwłocznego doprowadzania do najbliższej jednostki Policji;
- c. legitymowanie osób w uzasadnionych przypadkach, w celu ustalenia ich tożsamości;
- d. usuwanie pojazdów i ich unieruchamianie przez blokowanie kół;
- e. dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby;
- f. dokonywania sprawdzenia prewencyjnego osób doprowadzanych, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt. 7 ustawy o strażach gminnych;
- g. żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych;
- h. wydawania osobom poleceń określonego zachowania w granicach niezbędnych do wykonywania innych czynności zawartych w art. 12 pkt. 1 - 6 ustawy o strażach gminnych;
- i. zwracania się w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych jak również do innych osób.

Ustalenia z kontroli:

1. Prowadzenie ewidencji wymaganych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 9 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.

Straż Miejska w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi, wymagane na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, ewidencje. Sposób ich prowadzenia jest zgodny z rozporządzeniem MSWiA z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań (Dz. U. z 2017 r. poz. 1502). Na podstawie danych ewidencji ustalono, że w Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim zatrudnionych jest 21 strażników (w tym komendant oraz zastępca) oraz 4 pracowników cywilnych.

2. Użycie środków przymusu bezpośredniego.

W oparciu o przedstawioną dokumentację ustalono, że Straż Miejska w Piotrkowie Trybunalskim w kontrolowanym okresie jednokrotnie (19 maja 2025 r.) zastosowała środki przymusu bezpośredniego w postaci użycia siły fizycznej – uwag w powyższym zakresie nie stwierdzono.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

3. Wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (dokumentowanie, rejestrowanie, sposób prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia oraz wykonywanie czynności związanych z nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia).

W czasie kontroli ustalono, że strażnicy miejscy w Piotrkowie Trybunalskim posiadają upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego oraz upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

Przedmiotem kontroli działalności Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim, które obejmowało okres od 1 grudnia 2024 r. do 20 maja 2025 r., był sposób postępowania strażników w przypadku ujawnienia czynu zabronionego mogącego wyczerpywać znamiona wykroczenia, aktywność oskarżyciela publicznego, zgodność prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia z przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – zwany dalej k.p.w. (Dz. U. z 2025 r., poz. 860 ze zm.), w tym także w sprawach zakończonych w postępowaniu mandatowym.

Ponadto przed przystąpieniem do kontroli sposobu prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, zwrócono się do Komendanta Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim o przedstawienie ewidencji wyników działania straży w okresie kontroli.

Sprawdzeniu poddano losowo wybrane 4 bloczki mandatów karnych, nałożonych w okresie objętym kontrolą. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie zgodności wdrożenia postępowania mandatowego z dyspozycją art. 96 - 98 k.p.w. oraz aktu wykonawczego wydanego z delegacji art. 95 § 6 k.p.w. (tzw. taryfikator) oraz 96 § 3 k.p.w. (określającego sposób nakładania grzywien w drodze mandatu karnego). Powyższe formularze mandatów karnych skontrolowano pod kątem właściwego wypisywania i zasadności stosowania kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu oraz zgodności opisu z wykroczeniem.

W rezultacie stwierdzono następujące uchybienia w stosowaniu postępowania mandatowego:

- nieprecyzyjne wskazanie podstawy prawnej popełnionego wykroczenia poprzez wpisywanie (jedynie) art. 97 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń - zwany dalej k.w. (Dz. U. z 2025 r. poz. 734), tzw. przepisu blankietowego, bez przepisu dopełniającego spoza kodeksu wykroczeń;

- niekompletne wypełnianie mandatów karnych, które skutkowało zbyt ogólnym zapisem opisu czynów, brakiem informacji o czasie i miejscu popełnienia wykroczenia;
- niewystarczające wypełnianie formularzy w zakresie informacji odnoszących się do danych osobowych osoby ukaranej, pomimo zawartych w tym zakresie dyspozycji na blankietach przedmiotowych mandatów karnych.

Odnosząc się do powyżej wymienionych nieprawidłowości należy zauważyć, że przepis o charakterze tzw. przepisu blankietowego odsyła do innych regulacji prawnych poza kodeks wykroczeń w celu uzupełnienia przepisu. Zatem ma charakter odsyłający a nie samodzielną normę prawną. Z treści tego przepisu jednoznacznie wynika, że podstawą odpowiedzialności jest tu dopuszczenie się czynu naruszającego wyłącznie zakazy lub nakazy ustalone w przepisach o bezpieczeństwie lub o porządku w ruchu drogowym, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, lub które zostały szczegółowo określone w treści przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 z późn. zm.) - dalej zwaną p.r.d. i rozporządzeń wydanych na ich podstawie. Wobec tego naruszony przepis powinien zostać wskazany jako art. 97 k.w. w związku z konkretnym przepisem wynikającym z p.r.d.

Ponadto nawiązując do kwestii ujawnionych braków dotyczących niewpisania precyzyjnej informacji, określającej czyn stanowiący wykroczenie, miejsce i czas jego popełnienia, a także danych o osobie ukaranej, należy stwierdzić, że zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 613), mandat karny winien być wypełniony w sposób czytelny i kompletny, a obowiązek wpisania do blankietu mandatu ww. danych wynika wprost z zapisów zawartych w § 4 ust. 1 lit. b i c wymienionego rozporządzenia.

Komendant Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim został poinformowany, że ujawnione nieprawidłowości choć budzą zastrzeżenia, nie stanowią przesłanek, do czynności określonej w art. 101 k.p.w., która warunkuje uchylenie mandatu i jednocześnie zobowiązał się do niezwłocznego ich wyeliminowania.

Poza tym, po sprawdzeniu dokumentowania przebiegu służby ustalono, że wydawanie notatników służbowych ewidencjonowane jest w rejestrze pn. „Księga wydanych notatników służbowych strażnikom Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim”. Oprócz tego w jednostce znajdują się inne rejestry porządkujące sferę pełnienia służby,

LÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, wydawania mandatów karnych oraz przekazywania dokumentów do innych instytucji.

Rejestry będące w posiadaniu jednostki:

- 1) Księga wydanych notatników służbowych strażnikom Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim.
- 2) Księga druków ścisłego zarachowania.
- 3) Rejestr spraw o wykroczenia.
- 4) Ewidencja wydawanych bloczków mandatowych.
- 5) Ewidencja rozliczania bloczków mandatów karnych.
- 6) Ewidencja nałożonych mandatów karnych gotówkowych i kredytowanych przez strażników Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim Rejestr ujawnionych wykroczeń za pomocą obrazu kamer.
- 7) Statystyka rozliczeniowa strażników ŚPB.
- 8) Księga ostrzeżeń w związku z popełnionym wykroczeniem.

W oparciu o przedstawione notatniki służbowe i losowo wybrane interwencje przeprowadzone przez strażników należy stwierdzić, że strażnicy miejscy właściwie reagują na naruszenia prawa. Jednakże zwrócono uwagę na uchybienia dotyczące braku dokumentowania sposobu ustalenia tożsamości osoby legitymowanej, co jest niezgodne z § 2 - 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2019 r. poz. 2484). O powyższych nieprawidłowościach poinformowano Komendanta Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim, który zobowiązał się do spowodowania właściwego dokumentowania legitymowania osób przez podległych strażników, zgodnie z treścią przywołanego wyżej aktu prawa.

Przedmiotem kontroli działalności Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim, był także sposób dokumentowania zdarzeń kwalifikowanych jako wykroczenia, zgodność prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia z przepisami k.p.w., a także rzetelne i terminowe prowadzenie tych czynności oraz podstawa i sposób ich zakończenia.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji należy stwierdzić, że w sprawie numer 0.461.25.2025 ujawniono uchybienie, polegające na nałożeniu mandatu karnego w sytuacji, kiedy strażnik miejski nie schwytał sprawcy wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia. W pozostałych materiałach czynności

wyjaśniających w sprawach o wykroczenia nieprawidłowości rzutuujących na ich realizację nie stwierdzono. Na szczególne uznanie zasługuje działalność oskarżyciela publicznego, w zakresie stosowania środka represyjnego w postaci kary porządkowej, na osobę niewykonującą obowiązku procesowego.

Z udostępnionych dokumentów wynika, że Straż Miejska w Piotrkowie Trybunalskim, w okresie kontrolowanym nie podjęła czynności związanych z blokowaniem kół oraz usunięciem pojazdu w trybie:

- art. 50a ust. 1 p.r.d.;
- art. 130a. ust. 4. pkt 2 p.r.d.

Ponadto jednostka prowadzi stałą współpracę z Komendą Miejską Policji w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie realizacji ustawowych zadań. Pozytywnie należy ocenić zaangażowanie strażników miejskich w obszarze ujawniania wykroczeń, w szczególności tych uciążliwych społecznie np. nieprawidłowe parkowanie, niestosowanie się do znaków drogowych czy niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu psa.

Niewątpliwie na uznanie zasługuje działalność formacji w ramach prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, dotyczy to przede wszystkim stosowania środka represyjnego w postaci kar porządkowych nakładanych na osoby niewykonujące obowiązków procesowych. Z całą pewnością współpraca strażników z instytucjami prowadzona w przedmiocie pozyskania i ustalenia danych sprawy wykroczenia, ma znaczący wpływ na zakres zgromadzonego materiału dowodowego.

Obszary wymagające zmiany:

- 1) kontrola zapisów w notatnikach służbowych wskazała na brak dokumentowania sposobu ustalenia tożsamości osoby legitymowanej (np. na podstawie jakiego dokumentu), co jest niezgodne z § 2 – 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2019 r. poz. 2484);
- 2) niekompletne wypełnianie mandatów karnych, które skutkowało zbyt ogólnym zapisem opisu czynów, brakiem informacji o czasie i miejscu popełnienia wykroczenia. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 lit. b i c rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 613 z późn. zm.), funkcjonariusz nakładający mandat karny na odcinku C określa zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia, imię ojca osoby ukaranej oraz kwalifikację prawną;

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- 3) wpisanie na mandacie karnym podstawy prawnej wykroczenia (jedynie) art. 97 k.w. (tzw. przepis blankietowy), bez przepisu dopełniającego spoza kodeksu wykroczeń. Przepis blankietowy, odsyła do przepisów spoza kodeksu wykroczeń i jest przepisem dopełniającym, ale nie zastępczym. W związku z powyższym przepis blankietowy należy uzupełnić przepisami innych aktów normatywnych;
- 4) nałożenie mandatu karnego w sytuacji, kiedy strażnik miejski nie schwytał sprawcy wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia – sprawa numer 0.461.25.2025. Zgodnie z art. 97 § 1 k.p.w. grzywna w drodze mandatu karnego może być nałożona w postępowaniu karnym przez uprawnionego funkcjonariusza w dwóch przypadkach. Po pierwsze, w razie schwywania sprawcy wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia (art. 97 § 1 pkt 1 k.p.o.w.). Po drugie, w razie stwierdzenia popełnienia wykroczenia, w szczególności za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu (art. 97 § 1 pkt 3 k.p.o.w.).

Należy podkreślić, że Komendant Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim podczas trwania kontroli wydał stosowne polecenia podległym funkcjonariuszom, mające na celu zapobieganie powyższym uchybieniom.

Przeprowadzoną kontrolę udokumentowano w Protokole z kontroli okresowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych/miejskich, podpisanym przez Komendanta Straży Miejskiej w Piotrkowie Trybunalskim 17 czerwca 2025 r.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę o przesłanie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania wskazanych w wystąpieniu zaleceń pokontrolnych.

Z poważaniem

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.